

Marko Tomljanović

# NAJVEĆI ULOG





*Sve u tvom životu je prolazno... Kako sreća, tako i baksuz.  
Jedino što ti preostaje jeste da odigraš podeljenu ruku.*



## Predgovor

Pre dva dana izgubio sam opkladu. Poetičan početak stranica s ovakvim naslovom, zar ne? Ime osobe kojoj se možete zahvaliti za to ipak ću sačuvati za neku narednu priliku. Ali ono što ću vam otkriti, iako će me ista ta misteriozna individua nazvati prevarantom, jeste cena opklade. Malo sam se zaneo, bio poprilično siguran u pobjedu, te sam u zalog dao ono do čega mi je najviše stalo, a to je delić ove knjige.

Obećao sam da ću u predgovor ubaciti citat i da će vas ta rečenica navesti na pomisao da je pisac običan snob koji nema ni mrvu originalnosti u sebi. Đavo je u detaljima, a dotična persona nije naglasila da je pravdanje zabranjeno.

A sad da pređemo na režim umišljenog pisca.

'Znam da ništa ne znam' – izreka pripisana starogrčkom filozofu Sokratu – dovoljna je da vas uvede u putešestvije koje je preobrazilo sistem vrednosti mladića pred koga je sudbina postavila najveći izazov njegovog i ne baš preterano izazovnog života.

Dovoljno pretenciozan pasus? I da nije, pobjednik opklade neće dobiti više. Što je najsmješnije, Sokratov iskaz se zaista može protumačiti kao odgovor na pitanje koje je sam postavio sebi prilikom razmišljanja o čemu u stvari pišem. Ali takav zaključak je primenjiv za svaku knjigu koju otvorite. Neću vam reći nešto što već nije

rečeno, i to verovatno od strane mudrijih ljudi, niti želim da mislite suprotno.

I evo sad mi je odjednom došlo da vam zvanično obećam da ću ubuduće sva dela započinjati ovako. Od svih romana koji su mi zapali u ruke, a u poslednje vreme se brinem da li će police u spavaćoj sobi izdržati još jednu posetu knjižari, ne mogu reći da postoje više od dva, do tri predgovora koja su mi se urezala u pamćenje. Stoga, ukoliko se usudite i nastavite čitati moja dela, viđaćete jednu te istu stvar u predgovorima (a ponekad i u ostatku).

## Zamagljen odraz

„Četiri godine nisam obukao ovo odelo. Ako sam se ugojio toliko da ne mogu da zakopčam nijedno od dugmadi, ostavi me odmah”, izgovorio sam napipavajući spojlere na stomaku.

Podižući sako sa kreveta, Branka prevrnu očima. Iz meseca u mesec, iz dana u dan, susretao sam se s tim zenicama boje kestena, i nikako se nisam navikao na ljubav koja je iz njih izbijala. Ni na tren nisu prestale da deluju na mene, niti mi dopuštale da je makar jednom saslušam sa stopostotnom pažnjom. Nezasadovoljstvo sopstvenim izgledom jeste karakteristično za ženski pol, ali valjda i ja ponekad mogu biti žensko u vezi. Valjda je to danas moderno.

U vezi... Tada, kad sam u senci njene sićušne figure ponovio te reči u sebi po pedeseti put, i dalje su mi zvučale neobično.

„Nastaviš li se hvatati za kožu i nazivati je spojlerima, stvarno ću te ostaviti”, reče Branka i okači sako o moju glavu. Blago proširenje u kukovima nije otežalo zakopčavanje, te me natera da kažem da je u pravu. Kao i svaki muškarac, promumlao sam te reči tiho, zverajući svuda, samo ne u nju.

Na red je došao pravi test – pantalone. Etiketa s natpisom „100% pamuk” zagolicala mi je kičmeni pršljen prilikom navlačenja. Prevukao sam pantalone preko

butina i osetio kako me elastičan materijal ipak steže. Jedva sam ih zakopčao i s uvučenim stomakom.

Pogrešan pokret i pokidaće se, pomislio sam.

„Ne zaboravi da dišeš”, dobaci mi Branka kroz prikriiveni osmeh.

„Smešno?”

„Jeste”, izgovori i rukom mi dodirnu stomak.

„Ajde! Slobodno reci! Udebelio si se ko svinja.”

„Nije, smejem se jer nemaš pojma. Poplaveo si od uvlačenja stomaka, a to ne pravi nikakvu razliku. Tvoj problem je tvoja slatka, mesnata guzica!” Odmerila je zaobljenu pozadinu. „Koja, moram priznati, jeste za nijansu gabaritnija.” Grizući donju usnu, pljesnula me je po dupetu. S obzirom da je kontakt s gluteusom bio ritual koji je redovno praktikovala, nisam se ni štrečno.

„Misliš?”, postavio sam pitanje i pomerio se dva koraka ulevo da proučim svoj odraz u prozoru. „Glupa kiša, ništa se ne vidi”.

„Da, kiša je kriva. Nema to slučajno veze sa tim što si sa strane stakla s koje dopire svetlost, i što su ti naočare na stolu.” Nije prestajala da me zadirkuje.

Volim ja to tako... Skineš naočare i uživaš u distorziji svega što te okružuje.

Ljudi misle da je oslabljen vid hendikep, ali meni iskreno to predstavlja veliko olakšanje. Tera me da popunjavam sliku izmišljotinama. Možda ovo pisac iz mene izbija previše na površinu, ali ponekad je nužno ulepšati realno – nerealnim.

(Napomena: još malo filozofije da se određeni ljudi ne naljute zbog prevare s početka.)

„Šta sam ja tebi, predmet sprdnje?” uzvratih joj osmehom.

„Mhm”, promrmlja Branka i pribi mi se uz leđa.

Nagoveštaj izlapellog mirisa ženstvenog parfema, koji je nanela pre posla, još je bio dovoljno potentan da me ošamuti. Zatvorio sam oči, zabacio glavu unazad, i prepustio joj se. Proturila je ruke ispod mog pazuha i snažnim stiskom zauzela komandnu poziciju na grudnim mišićima. Vrhovima prstiju je po rebrima dirigovala svaki moj pokret, kao da sam marioneta vezana nevidljivim nitima. Lelujao sam levo i desno gornjim delom te dok me nije okrenula. Predigra ju je zagrejala i bilo je vreme da se pređe na nešto konkretnije. Umalo nismo pali kada mi je skočila u naručje i snažno me poljubila.

„Otkud ovaj nalet strasti?” Jedva sam izustio pitanje. To jest, jedva sam uspeo da uhvatim dah između poljubaca.

„Ne znam. Mora da je do odela”, progovori tiho, dok je otkopčavala sako.

„Nije do mene, a i nije do kiše to je sigurno.” Sitničav komentar umalo me nije koštao orgazma.

„Ćuti i ljubi me!” Na moju sreću, i posle petnaest meseci (okvirno – izvinite ako sam omašio za koji dan) sukobljavanja s nesigurnošću skeptika, nisam joj se smučio. Izveštačeno ponižavanje samog sebe nije palilo kod nje. Moje žute minute, u kojima omalovažavam sebe spominjući: cigarete, alkohol, jezik brži od pameti; i ono što je krucijalno (odnosno najodvratnija nuspojava nesigurnosti) – slabost prema pažnju drugih devojaka, bivale su utišavane plamenim poljupcem.

„Bolje?” upita, popuštajući stisak.

Obnevideo od nedostatka kiseonika i ukusa njenog otrova na usnama, zateturao sam se ka prozoru. Slika u staklu i dalje beše izobličena. Košulja i raskopčani sako su mi stajali kao saliveni. Od struka na gore to je Bond. Ispod struka, tačnije od pupka na dole, to je Brando iz Kuma. Poljubac je očito bio sporodelujući, jer se ono što je Branka nazivala kožom prelivalo preko stegnute omče pantalona.

„Priznaj da mi ne stoje baš najbolje.”

„Prošlo je šest godina. Šta hoćeš da ti kažem?”

„Da sam se udebelio”, rekao sam i napravio piruetu.

„Nisi se udebelio, samo si dobio malo mesa iznad guzice.”

„Nije šija, nego vrat.”

„Već smo ustanovili da me privlači tvoja guzica. Čemu durenje?”

„Durim se jer ne mogu da ukombinujem sako ni sa čim.”

„Šta pričaš? Kupili smo crne pantalone pred zimu, one ti se savršeno uklapaju uz odelo”, reče pomalo besno pa nestade iz sobe. „Ajde obuci ih, pa ćeš videti.”

Zavrtela je pantalone koje smo, po njenim rečima, kupili da razbijemo monotoniju ormara punog farmerki.

„Razočaraćeš se.” Već je bila razočarana. Nemoć poljupca ju je uzdrimala.

„Pa ovo nije loše”, rekao sam žaleći što sam uopšte otvorio usta te večeri.

Silueta u staklu je podržavala njenu teoriju.

„Biznis-kežual. Mogao bi češće tako da se oblačiš, ipak sad si zaposlen čovek.

Moj mali zaposlen čovek”, govorila je, poigravajući se s košuljom.

„Je l' moralo to *mali*? Kad smo već kod toga, je l' moralo i *zaposlen čovek*? Ne verujem da se četrdeset osam sati pod Vukovim nadzorom može klasifikovati kao zaposlen.” Ponovo promenih ćud. Posao od devet do pet bio je poslednji stadijum degradacije. Da, baš kao što izgleda. S dvadeset i četiri, koliko mi je tad bilo godina, gorak ukus neuspeha još se nije povukao. Moje napisane izmišljotine ismejale su i najočajnije izdavačke kuće. Ništa me nije moglo spasiti od dana poštenog rada.

„Mora *mali*, jer je slatko. A mora i *zaposlen*, jer smo konačno našli posao koji će ti doneti pare u bliskoj budućnosti. Ja bih više od svega volela da ti uspeš i ostvariš se u pisanju, ali pre nego što se to desi, treba ti nešto što će ti omogućiti egzistenciju i slobodu da se baviš svojim hobijem.”

„Jasno mi je da sam predugo bio nezreo, ali koliko puta sam rekao da pisanje ne nazivaš hobijem?”. Sklanjao sam se od njenog pogleda.

„Sto puta. Ponovi još milion puta, ali drugo ime neće dobiti dok ne počneš da zarađuješ od toga. I prestani da mi govoriš '*da li sam ti rekao?*' kao da sam imbecil.” Šamar realnosti se skupljao u njoj mesecima.

„Ti bi da budem normalan?”

„Ne, ja bih da ne patiš”, reče i zagrlila me. Položena glava na mojim leđima povratila je onaj dašak saosećanja. Ako me poljubac nije dokusurio, dodir jeste.

„Misliš da ćeš od mene napraviti valjanog pripadnika društva?” Raznežila me je.

Okrenuo sam se, postavio pitanje i poljubio je u čelo.

„Na pola puta sam.”

Nekim čudom poverovala je mom snishodljivom klimanju glave i otišla po par kožnih cipela koje je pripremila. Krišom, nakon provere da me ne gleda, zakoračio sam pred prozor po treći put. Matursko odelo devetnaestogodišnjeg Marka simbolizovalo je kraj ere poslušnosti i slepog praćenja forme školskog sistema, a šest godina kasnije pridobilo je nove nijanse. Grubo crna boja, nekada davno, implicirala je agresiju i naboj hormona, a sad kao da je izbledela. U mutnom odrazu video sam šraf – šraf koji se okreće u smeru u kojem se svi okreću, i ništa više.

„Davno smo prošli pola puta”, rekao sam, nameštajući okovratnik. Tri puta nošene cipele upotpunile su sliku odraslog Marka, kojom je Branka bila očarana.

„Obavezno ispeglaj pantalone i košulju, nemoj da mi ideš tamo izgužvan.”

„Hoću”, odgovorio sam, skidajući se.

„Kad ideš s Balšom na bilijar?”

„Za pola sata. Ide i Mića s nama.”

„Milan? Otkud to? Zar nisi rekao da ga ne puštate jer nije na ‘vašem nivou’?”

„Ne puštamo, al’ Mića se uvežbao u firmi, pa rek’o da mu damo priliku.”

„Poznavajući tebe i Balšu, to neće potrajati.”

„Nemoj tako, mi smo baš fina deca. Daćemo Mići da se izigra, osramotiti ga i tek onda ćemo mu presuditi”, rekao sam, kreveljeći se.

„Ma popustićeš mu. Uželeo si se starog društva. Uskoro ćete Nikšu i Dimitrija ubaciti.”

„Viđamo se mi dovoljno, nije do toga”.

Brankina pretpostavka bila je opravdana. Balša, Milan, Nikša i Dimitrije bili su svetla tačka mojih srednjoškolskih, a i studentskih dana. O mom obrazovanju biće reći kasnije, ali, i da sam doktorirao, moje prijateljstvo s njima bi i dalje bilo najveći uspeh iz školskih dana. Pravi prijatelji su ugrožena vrsta, a tih dana sam počinjao to da shvatam.

„Obuci onu novu trenerku što smo kupili u Promenadi i tirkiznu majicu, da se uklopiš”, dodade, kačeći sako u ormar.

Kao izdresiran pas, obukao sam predloženu odevnu kombinaciju bez promišljanja. Ovog puta nisam stigao do prozora, a već sam se zapitao – kako sam joj tako olako dopustio da mi izokrene misli? Je l' to zaista to? Da li me je ovo nevino i naivno stvorenje pretvorilo u ono čega sam se toliko dugo pribojavao? I da li mi prija? Pregršt pitanja, a nigde odgovora.

Svejedno... Bilijar me je čekao, i nije bilo vremena za palamuđenje.

„Hoćeš da te odvezem kući?” Pitanje je izletelo rutinski. Još jedna stvar na koju me je navikla svojom vudu magijom. Vozao sam je svuda.

„U punktu ima goriva?”. Bela ajkula – ime koje nikad nije zaživelo – opisivalo je mog ljubimca savršeno.

Sićušan, prgav, uvek u deficitu goriva, i spreman da se protivi zakonima fizike, beli Fiat bio je savršena refleksija svog vlasnika.

„Ima za vožnju do tebe i nazad.”

„Neću da trošiš gorivo, a i ne bih da me okrive za tvoje kašnjenje”, reče Branka.

„Razumeće Balša”, uzvratih, zveckajući ključevima.

„Nećeš me voziti, ali bi mogao da me ispratiš peške.”

Poklopila mi je ruku svojom. Opustio sam šaku i ključevi su se rasuli po stolu. Definitivno me je začarala, rekao sam u sebi. Jedva sam suzbio želju da je bacim na krevet.

„Mogao bih bar do semafora kod Merkatora”, izgovorio sam tiho i prislonio usne na njene.

Posle nežnog poljupca, Branka se okrenula i pokupila svoje patike iz hodnika. A ja, ja sam otišao u drugu sobu da se presvučem u svoju bilijar kombinaciju. I dalje nemam osećaja za prikladno oblačenje u formalnom ambijentu, ali za bilijar ću uvek imati.